

MEDEDELING AAN DE BEDRIJFSREVISOREN

De Voorzitter

Correspondent
tech@ibr-ire.be

Onze referentie
NH/cs

Uw referentie

Datum

09 NOV. 2010

Geachte Confrater,

Betreft: Openbare raadpleging over het ontwerp van norm inzake de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (termijn : 9 januari 2011)

Overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, legt de Raad van het IBR zijn ontwerp van norm inzake de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme van 29 oktober 2010 ter openbare raadpleging voor.

U vindt in bijlage het ontwerp van norm. Dit document is eveneens beschikbaar op onze website (www.ibr-ire.be, rubriek "Documentatie", subrubriek "Ontwerpen van normen en aanbevelingen").

U kan uw commentaren op het ontwerp van norm voor 9 januari 2011 bij ons op het Instituut van de Bedrijfsrevisoren laten toekomen per e-mail (tech@ibr-ire.be), per post (E. Jacquainlaan 135/1, 1000 Brussel) of per fax (02/512.78.86).

Behoudens tegenverzoek van uwentwege zullen uw commentaren na afloop van de openbare raadplegingsperiode op de website van het IBR worden gepubliceerd.

Met bijzondere hoogachting,

Michel DE WOLF

Bijlage:

Ontwerp van norm inzake de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme van 29 oktober 2010.

Norm inzake de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme
29.10.2010

De Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren,

Overwegende dat de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (hierna “de wet van 11 januari 1993”), en inzonderheid het artikel 38 zoals gewijzigd door de wet van 18 januari 2010, oplegt aan het Instituut van de Bedrijfsrevisoren om bij reglement de toepassingsmodaliteiten van Hoofdstuk II van de wet van 11 januari 1993 te bepalen;

Overwegende dat de vereisten die uit de wet van 11 januari 1993 voortvloeien dezelfde zijn voor de drie cijferberoepen, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten en het Instituut van Accountants en Belastingconsulenten, en de drie Instituten gekozen hebben voor een homogene toepassing van hoofdstuk II van de wet van 11 januari 1993 door middel van een gemeenschappelijk reglement;

Overwegende dat dit reglement geen betrekking heeft op de meldingsplicht zoals voorzien in artikel 26 van de wet van 11 januari 1993, dat voor deze bepaling kan worden verwezen naar de toelichtingnota's van de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) te raadplegen op de website (www.ctif-cfi.be);

Overwegende dat het artikel 38 van de wet van 11 januari 1993 niet bepaalt welke vorm het aldaar voorgeschreven reglement dient aan te nemen, maar dat er uit blijkt dat de bepalingen van dit reglement een bindend karakter moeten bezitten;

Overwegende dat de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht in artikel 30, § 3 voorschrijft dat de normen bindend zijn voor de bedrijfsrevisoren;

Overwegende dat deze norm is gebaseerd op het gemeenschappelijk reglement tot stand gekomen in overleg met de drie Instituten;

Overwegende dat het artikel 39 van de wet van 11 januari 1993 oplegt dat het Instituut van de Bedrijfsrevisoren doeltreffende mechanismen vastlegt inzake de controle van de naleving door de bedrijfsrevisoren van de verplichtingen bedoeld in Hoofdstuk II van de wet van 11 januari 1993 en de meldingsplicht alsook deze opgelegd door koninklijke besluiten, reglementen of andere uitvoeringsmaatregelen van de wet;

Overwegende dat de Raad heeft beslist dat deze controle zou worden geïntegreerd in de kwaliteitscontrole bedoeld in artikel 33, § 1 van de wet van 22 juli 1953 met ingang van de in 2011 uitgevoerde controles;

Heeft de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren op ..... de hiernavolgende norm aangenomen. Deze werd op ....door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en op ... door de Minister die bevoegd is voor Economie, goedgekeurd. Deze goedkeuring heeft het voorwerp uitgemaakt van een advies van de Minister die bevoegd is voor Economie gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van .....(p. ....).

1. - Definities

1.1. Voor de toepassing van deze norm wordt verstaan onder:

1° « de wet » : de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;

2° “witwassen van geld”: zoals bedoeld in art. 5 §1 van de wet;

3° “financiering van terrorisme” : zoals bedoeld in art. 5 §2 van de wet;

4° “illegale herkomst” : wanneer geld of activa voortkomen uit omstandigheden bedoeld in art. 5 §3 van de wet;

5° « beroepsbeoefenaar » : een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een andere entiteit die ressorteert onder één van de categorieën opgesomd in artikel 3, 3° van de wet ;

6° « zakenrelatie » : een zakenrelatie zoals bedoeld in artikel 7, § 1, eerste lid, 1°, van de wet.

7° « occasionele verrichting » : een verrichting als bedoeld in artikel 7, § 1, eerste lid, 2°, van de wet;

8° « uiteindelijke begunstigde » : een persoon zoals bedoeld in artikel 8 van de wet, voor wie de cliënt een zakenrelatie wenst aan te knopen of een verrichting wenst uit te voeren;

9° « derde zaakaanbrenger » : een persoon als bedoeld in artikel 10, § 1, 1° of 2°, van de wet;

10° « trust » : een trust die is opgericht ingevolge de duidelijk geformuleerde, doorgaans op schrift gestelde (« express trust ») wilsuiving van zijn oprichter(s), met uitzondering van een trust die ingevolge de wet is opgericht zonder uitdrukkelijke wilsuiving van een oprichter;

11° « atypische verrichting » : een verrichting die uit zijn aard, door de omstandigheden die haar omringen, door de hoedanigheid van de betrokken personen, door haar ongebruikelijk karakter tegenover de activiteiten van de cliënt, of omdat zij niet lijkt te stroken met de kennis die de beroepsbeoefenaar heeft van zijn cliënt, diens beroepswerkzaamheden en risicoprofiel, en, zo nodig, van de herkomst van het geld, bijzonder vatbaar is voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme in de zin van artikel 14, § 1, tweede lid, van de wet;

12° « politiek prominente personen » : een persoon als bedoeld in artikel 12 § 3 van de wet.

13° “lasthebber” : persoon zoals bedoeld in artikel 7 §2 van de wet.

2. Toepassingsgebied razione personae

2.1. De bepalingen van deze norm zijn van toepassing op de beroepsbeoefenaars en personen als bedoeld in artikel 3, 3° van de wet, de natuurlijke personen of entiteiten die in België activiteiten uitoefenen en geregistreerd zijn in de hoedanigheid van bedrijfsrevisor in het openbaar register van het IBR.

3. Algemene beginselen inzake het aanknopen van een zakenrelatie en het klantenonderzoek

3.1. De beroepsbeoefenaars knopen geen zakenrelatie aan met hun cliënten en voeren geen occasionele verrichtingen uit waarvoor die cliënten een beroep op hen doen, zolang zij geen waakzaamheidsplichten hebben verricht conform de artikelen 7 en 8 van de wet en de bepalingen van deze norm.

In afwijking van het eerste lid kunnen de beroepsbeoefenaars, in uitzonderlijke omstandigheden, die limitatief worden opgesomd in hun interne procedures en die het noodzakelijk maken dat de uitoefening van de werkzaamheden niet wordt onderbroken, de identiteit van de bij een zakenrelatie betrokken personen verifiëren tijdens het aangaan van de zakenrelatie, als aan de volgende voorwaarden is voldaan :

- de zakenrelatie houdt een laag risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering in, gelet op de aard van de relatie en de hoedanigheid van de betrokken personen;

- de identiteit van de betrokken personen wordt, conform de artikelen 7 en 8 van de wet en de bepalingen van deze norm, zo snel mogelijk na het eerste contact met de cliënt geverifieerd,

- de activiteiten verricht en verbandhoudend met de cliënt, maken het voorwerp uit van een verhoogde waakzaamheid tot op het moment waarop de identiteit van alle betrokken personen is geverifieerd, waarbij voor elke vastgestelde anomalie, inclusief de onmogelijkheid om de identiteit van de bij de zakenrelatie betrokken personen zo snel mogelijk te verifiëren, een intern verslag wordt opgesteld als bedoeld in artikel 14, § 2, van de wet.

4. Klantenonderzoek: Identificatie - verificatie

4.1. Een beroepsbeoefenaar en een cliënt knopen een zakenrelatie aan in de zin van artikel 7, § 1, eerste lid, 1°, van de wet :

- wanneer de beroepsbeoefenaar en de cliënt een contract afsluiten ter uitvoering waarvan gedurende een bepaalde of onbepaalde termijn verschillende opeenvolgende prestaties en/of verrichtingen zullen uitgevoerd worden of waardoor een aantal voortdurende verbintenissen ontstaan.

- of, wanneer een cliënt, zonder een zoals hiervoor bedoeld contract af te sluiten, zich geregeld en herhaaldelijk tot eenzelfde beroepsbeoefenaar wendt voor het uitvoeren van opeenvolgende prestaties en/of verrichtingen.

4.2. Krachtens artikel 7, § 1, eerste lid, 4°, van de wet dient een cliënt overigens te worden geïdentificeerd :

1° indien na zijn identificatie met het oog op het aanknopen van een zakenrelatie er redenen zichtbaar worden om aan te nemen dat de daarbij door hem verstrekte identificatiegegevens, onjuist of vals zijn;

2° indien wordt betwijfeld of de persoon die een verrichting wenst uit te voeren in het kader van een voorheen aangegane zakenrelatie, wel degelijk de in dit kader geïdentificeerde cliënt of zijn gemachtigde en geïdentificeerde lasthebber is.

4.3. Indien de cliënt een natuurlijk persoon is, moet zijn identiteit, in het geval van face-to-face-identificatie, conform artikel 7, § 1 van de wet worden geverifieerd aan de hand van zijn identiteitskaart. Indien de cliënt een natuurlijk persoon is met woonplaats in het buitenland, kan zijn identiteit ook worden geverifieerd aan de hand van zijn paspoort.

De identiteit van in België gevestigde personen met buitenlandse nationaliteit die niet over een door de Belgische autoriteiten uitgereikte identiteitskaart beschikken omwille van hun wettelijk statuut op het Belgisch grondgebied, mag worden geverifieerd aan de hand van een geldig bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister of, als zij omwille van hun statuut niet over een dergelijk bewijs beschikken, aan de hand van een geldig, door de Belgische openbare overheden uitgereikt document.

4.4. Indien de cliënt een natuurlijk persoon is, moet zijn identiteit, bij zijn identificatie op afstand, conform artikel 7, § 1, van de wet worden geverifieerd aan de hand van :

1° hetzij zijn elektronische identiteitskaart;

2° hetzij een gekwalificeerd certificaat in de zin van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatie-diensten en in de zin van Richtlijn 1999/93/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 1999 betreffende een gemeenschappelijk kader voor elektronische handtekeningen, voor zover :

- a) dat gekwalificeerd certificaat is uitgereikt :
  - door een certificatie-dienstverlener die in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte is gevestigd en die is geaccrediteerd conform de bepalingen van de Europese richtlijn betreffende de elektronische handtekeningen, of,
  - door een andere certificatie-dienstverlener die in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte is gevestigd en waarvan het betrokken organisme vooraf heeft beslist om de certificaten als bewijsstuk te aanvaarden na een voorafgaand

en gedocumenteerd onderzoek naar zijn reputatie en certificatieprocedures, of, - door een andere certificatie dienstverlener die in een derde land is gevestigd, die voldoet aan de voorwaarden van artikel 16, § 2 van voornoemde wet van 9 juli 2001, en waarvan het betrokken organisme vooraf heeft beslist om de certificaten als bewijsstuk te aanvaarden na een voorafgaand en gedocumenteerd onderzoek naar zijn reputatie en certificatieprocedures;

b) de procedure voor het uitreiken van dit gekwalificeerd identiteitscertificaat een face-to-face-identificatie van de cliënt inhoudt door de certificatie dienstverlener zelf of, conform de door hem uitgewerkte procedures, door de door hem daartoe gemachtigde personen;

c) dat gekwalificeerd certificaat niet onder een schuilnaam is uitgereikt;

d) de entiteit onmiddellijk, systematisch en automatisch verifieert of het voorgelegde certificaat niet is verlopen en niet is herroepen door de certificatie dienstverlener die het heeft uitgereikt;

Indien de identiteit van de cliënt niet wordt geverifieerd conform het vorige lid, kan die verificatie worden uitgevoerd aan de hand van een kopie van een bewijsstuk dat de cliënt aan de beroepsbeoefenaar heeft bezorgd, voor zover dat bewijsstuk pertinent en geloofwaardig is, die identificatie geschiedt met het oog op het aanknopen van een zakenrelatie en voor zover noch de cliënt, noch de zakenrelatie een specifiek risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering inhoudt.

4.5. Indien de cliënt een rechtspersoon naar Belgisch recht is, moet zijn identiteit, bij zijn identificatie, conform artikel 7, § 1 van de wet aan de hand van de volgende bewijsstukken worden geverifieerd :

1° de recentste versie van de gecoördineerde statuten of de geactualiseerde statuten van de rechtspersoon-client die ter griffie van de rechtbank van koophandel zijn neergelegd of in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd;

2° de lijst van de bestuurders van de rechtspersoon-client en de bekendmaking van hun benoeming in het Belgisch Staatsblad, of enig ander bewijsstuk aan de hand waarvan hun hoedanigheid van bestuurder kan worden bewezen, zoals elke publicatie in het Belgisch Staatsblad waarin die personen als bestuurders worden vermeld, of de bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekening;

3° de recentste publicatie van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de rechtspersoon-client in het Belgisch Staatsblad.

4° Indien de identiteit van de cliënt niet wordt geverifieerd conform de vorige bepalingen,

kan die verificatie worden uitgevoerd aan de hand van een kopie van een bewijsstuk dat de cliënt aan de beroepsbeoefenaar heeft bezorgd, voor zover dat bewijsstuk pertinent en geloofwaardig is, die identificatie geschiedt met het oog op het aanknopen van een zakenrelatie en voor zover noch de cliënt, noch de zakenrelatie een specifiek risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering inhoudt.

4.6. Indien de cliënt een rechtspersoon naar buitenlands recht is, moet zijn identiteit, bij zijn identificatie, conform artikel 7, § 1, van de wet worden geverifieerd aan de hand van gelijkwaardige bewijsstukken als vermeld in § 4.5. en die, indien dat nodig is voor de beroepsbeoefenaar, in één van de landstalen of in het Engels zijn vertaald.

4.7. Indien de cliënt een trust, een feitelijke vereniging, een fiducie of enige andere juridische structuur zonder rechtspersoonlijkheid is, neemt de beroepsbeoefenaar voor zijn identificatie kennis van het bestaan, de aard, het doel en de wijze van beheer en vertegenwoordiging van de betrokken juridische structuur. Vervolgens verifieert zij die informatie aan de hand van alle documenten die daartoe als bewijs kunnen dienen en maakt zij daarvan een kopie.

Deze identificatie impliceert kennisname en verificatie van de lijst van personen die gemachtigd zijn om het beheer van deze cliënten waar te nemen, aan de hand van een document dat daartoe als bewijs kan dienen.

4.8. Indien de cliënt een onverdeeldheid is, moet de bij artikel 7, § 1, van de wet voorgeschreven identificatie en identiteitsverificatie worden uitgevoerd voor elke onverdeelde eigenaar. Bij splitsing van rechten moet de identificatie van de cliënt en de identificatieverificatie van de cliënt worden uitgevoerd ongeacht of hij vruchtgebruiker, erfpachter of opstalhouder is.

4.9. Met het oog op de identificatie van het voorwerp en de geplande aard van de zakenrelatie, neemt de beroepsbeoefenaar kennis van en registreert hij het type verrichtingen waarvoor de cliënt een beroep op hem doet, alsook alle relevante informatie die inzicht kan verschaffen in de doelstelling die de cliënt nastreeft met het aanknopen van de zakenrelatie.

4.10. Bij de identificatie van een in artikel 7, § 1, eerste lid, 1° en 2°, van de wet bedoelde cliënt verzamelt en registreert de beroepsbeoefenaar alle vereiste gegevens voor de implementatie van het cliëntacceptatiebeleid conform titel 8 en voor de uitoefening van de waakzaamheidsplicht.

4.11. De lasthebbers die voor rekening van de cliënt optreden tijdens het aanknopen van de zakenrelatie, zoals bedoeld in artikel 7, § 2 van de wet, zijn de persoon of de personen die de opdrachtbrief ondertekenen, of bij gebreke van een opdrachtbrief, de voorzitter van het bestuursorgaan, of bij gebreke daarvan, alle leden van het bestuursorgaan.

4.12. Indien de lasthebber waarvan de identiteitsverificatie moet gebeuren en moet worden geverifieerd in toepassing van de vorige paragrafen van artikel 7, § 2 van de wet, geen natuurlijke persoon is, worden de vaststelling en de identiteitsverificatie uitgevoerd onder de toepassing van de paragrafen 4.5., 4.6. en 4.7. van deze norm.

4.13. De beroepsbeoefenaar dient bovendien kennis te nemen van de vertegenwoordigingsbevoegdheden toegekend aan de personen die optreedt in naam van de diensten, en deze gegevens te verifiëren aan de hand van documenten die daartoe als bewijs kunnen dienen. De beroepsbeoefenaar dient van deze documenten een kopie te maken.

5. Identificatie en verificatie van de identiteit van de uiteindelijke begunstigen

5.1. De interne procedures van de beroepsbeoefenaar bepalen welke maatregelen moeten worden genomen om de identiteit van de uiteindelijke begunstigen vast te stellen en deze te verifiëren conform artikel 8, § 1, vierde lid, van de wet.

De verificatie van de identiteit gebeurt in verhouding tot het risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering dat verbonden is aan het profiel van de cliënt en aan de aard van de door de cliënt gewenste zakenrelatie of verrichting.

Indien de identiteit van de uiteindelijke begunstigen niet redelijkerwijs kan worden geverifieerd met toepassing van de conform het vorige lid gedefinieerde maatregelen, verantwoordt de beroepsbeoefenaar schriftelijk welke maatregelen hij daartoe effectief heeft genomen, en bewaart hij die verantwoording in het identificatiedossier van de cliënt. Bij de toepassing van zijn cliëntacceptatiebeleid als bedoeld in titel 8 houdt de beroepsbeoefenaar rekening met het feit dat de identiteit van de uiteindelijke begunstigen niet kon worden geverifieerd. Hij weigert een zakenrelatie aan te knopen of een door de cliënt gewenste verrichting uit te voeren als het risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering onredelijk toeneemt als gevolg van het feit dat de identiteit van de uiteindelijke begunstigen niet kon worden geverifieerd.

5.2. Indien de cliënt een handelsvennootschap of een vennootschap met handelsvorm is, dient onder « natuurlijke persoon of personen die op een andere wijze de controle hebben over het bestuur van de vennootschap » in de zin van artikel 8, § 1, derde lid, 1°, b), van de wet te worden verstaan, de in de artikelen 5 tot 9 van het Wetboek van vennootschappen bedoelde natuurlijke personen die, zonder meer dan 25 % van de aandelen of de stemrechten te bezitten of te controleren, rechtstreeks of onrechtstreeks de feitelijke controle over de vennootschap uitoefenen.

5.3. Indien de cliënt een rechtspersoon is, maar geen handelsvennootschap of vennootschap met handelsvorm als bedoeld in paragraaf 5.2. van deze norm, dient onder « natuurlijke personen of personen die de controle hebben over 25 % of meer van het vermogen van de rechtspersoon » (zoals bedoeld in artikel 8, § 1, derde lid, 2°, c), van de wet) te worden verstaan, zij die zonder bevoegd te zijn om de cliënt te

vertegenwoordigen in zijn relaties met de beroepsbeoefenaar, een mandaat waarnemen in zijn bestuursorgaan.

5.4. Indien de cliënt een feitelijke vereniging of enige andere juridische structuur zonder rechtspersoonlijkheid is, zoals een trust of een fiducie, dienen onder « natuurlijke persoon of personen die de controle hebben over 25 % of meer van het vermogen van de juridische constructie » (zoals bedoeld in artikel 8, § 1, derde lid, 2°, c), van de wet), onder meer de personen te worden verstaan die de macht hebben om een aanzienlijke invloed uit te oefenen op haar beheer, zoals bedoeld in paragraaf 5.1. van deze norm maar die bevoegd zijn om de vereniging bij de beroepsbeoefenaar te vertegenwoordigen.

5.5. Wanneer de beroepsbeoefenaar op grond van het onderzoek van de informatie die de cliënt hem over de identiteit van zijn uiteindelijke begunstigden heeft meegedeeld conform artikel 8, § 3, van de wet, kan concluderen dat die informatie pertinent en geloofwaardig is, gaat hij over tot de identiteitsverificatie van die uiteindelijke begunstigden conform paragraaf 5.1. van deze norm.

5.6. Als er redenen bestaan om te twijfelen aan de pertinentie of de geloofwaardigheid van de conform artikel 8, § 3, van de wet door de cliënt meegedeelde informatie, neemt de beroepsbeoefenaar alle andere passende maatregelen om de uiteindelijke begunstigden van de cliënt te identificeren, alsook alle redelijke maatregelen om hun identiteit te verifiëren conform paragraaf 5.1. van deze norm.

De beroepsbeoefenaar weigert de zakenrelatie aan te knopen of de door de cliënt gewenste verrichting uit te voeren als hij redenen heeft om aan te nemen dat het gebrek aan pertinentie of geloofwaardigheid van de door de cliënt meegedeelde informatie ertoe strekt de identiteit van één of meer uiteindelijke begunstigden te verhullen. Bovendien bepaalt hij of een melding aan de Cel voor Financiële-informatieverwerking moet worden verricht met toepassing van artikel 26 van de wet.

6. Tussenkost van derden bij de identificatie van de cliënten en de uiteindelijke begunstigden

6.1. Opdat een derde zaakaanbrenger conform artikel 10, § 1, van de wet een tussenkost zou mogen verrichten, dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:

1° de beroepsbeoefenaar moet vooraf verifiëren of de derde zaakaanbrenger voldoet aan de voorwaarden van artikel 10, § 1, eerste lid, van de wet, en moet de documenten bewaren waarop zij zich hiervoor heeft gebaseerd;

2° de derde zaakaanbrenger moet er zich vooraf schriftelijk toe verbinden om de beroepsbeoefenaar onverwijld de wettelijk vereiste identificatiegegevens te bezorgen van de cliënten die hij voornemens is te introduceren of hun uiteindelijke begunstigden, alsook om de beroepsbeoefenaar, op zijn verzoek, een kopie te bezorgen van de documenten aan de hand waarvan hij hun identiteit heeft geverifieerd.

6.2. De beroepsbeoefenaar mag door een derde zaakaanbrenger die voldoet aan de voorwaarden van artikel 10, § 1, eerste lid, van de wet, zijn verplichtingen laten volbrengen om de overige gegevens in te zamelen, en die gegevens te actualiseren, conform de paragraaf 4.10 van deze norm.

6.3. Met toepassing van artikel 10, § 1, vierde lid, van de wet, moet een beroepsbeoefenaar die een beroep doet op een derde zaakaanbrenger, zich ervan vergewissen dat deze de identificatie en de identiteitsverificatie van de geïntroduceerde cliënt en van zijn lasthebbers en zijn uiteindelijke begunstigen heeft uitgevoerd, conform de voor hem geldende wetgeving. Indien nodig, gaat hij zelf over tot een aanvullende of zelfs volledig nieuwe identificatie en identiteitsverificatie van de geïntroduceerde cliënt, zijn lasthebbers of zijn uiteindelijke begunstigen conform de bepalingen van de wet en van deze norm.

7. Gegevens bewaring

7.1. In toepassing van artikel 38, § 2, tweede lid, van de wet, mag de beroepsbeoefenaar, in plaats van een kopie te maken en te bewaren van de bewijsstukken aan de hand waarvan hij de identiteit van de cliënt en, in voorkomend geval, van zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigen heeft geverifieerd, de referentie van die bewijsstukken registreren en bewaren.

De aard van die referenties en de wijze waarop zij in bewaring zijn genomen, moeten de beroepsbeoefenaar met zekerheid in staat stellen om die bewijsstukken, op vraag van de bevoegde autoriteiten, onmiddellijk voor te leggen tijdens de in artikel 13 van de wet vastgestelde termijn met betrekking tot de bewaring van gegevens, zonder dat die bewijsstukken ondertussen konden worden gewijzigd.

De beroepsbeoefenaar die overweegt om van deze mogelijkheid gebruik te maken, moet vooraf in zijn cliëntacceptatie procedures verduidelijken van welke categorieën van bewijsstukken de referenties mogen worden geregistreerd en bewaard ter vervanging van een kopie, alsook hoe de betrokken bewijsstukken kunnen worden opgehaald zodat zij, conform het eerste lid, op verzoek kunnen worden voorgelegd.

8. Clientacceptatiebeleid

8.1. De beroepsbeoefenaar dient een aan zijn activiteiten aangepast cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid uit te stippelen en ten uitvoer te leggen dat hem in staat stelt om, bij het aanknopen van een zakenrelatie met cliënten of het verrichten van diensten voor cliënten, een voorafgaand onderzoek te verrichten naar de risico's op witwassen van geld of financiering van terrorisme verbonden aan het profiel van de cliënt en aan de aard van de zakenrelatie, of de gewenste verrichting.

In toepassing van zijn cliëntacceptatiebeleid dient de beroepsbeoefenaar zijn cliënten onder te verdelen in verschillende risicocategorieën waaraan vereisten van verschillende niveaus zijn gekoppeld. Deze categorieën worden gedefinieerd op basis van objectieve

risicocriteria die onderling coherent gecombineerd zijn, om zo een passende risicoschaal te kunnen definiëren. In het algemeen houdt deze risicoschaal ten volle rekening met :

- situaties met een verhoogd risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering die worden gedefinieerd in artikel 12, §§ 2 en 3, van de wet en paragraaf 9.1. van deze norm, en

- in voorkomend geval specifiek door de beroepsbeoefenaar gedefinieerde risicocriteria wat hem betreft, waarbij met name rekening wordt gehouden met de kenmerken van de door hem aangeboden diensten en van de cliënten tot wie hij zich richt.

Het cliëntacceptatiebeleid kan ook rekening houden met situaties met een laag risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering zoals deze die worden gedefinieerd in artikel 11, §§ 1 en 2, van de wet.

8.2. Het cliëntacceptatiebeleid van de beroepsbeoefenaar voorziet dat cliënten die mogelijk een specifiek risico vormen, pas als cliënt worden aanvaard na een bijzonder onderzoek en nadat ter zake op het passende hiërarchisch niveau een beslissing is genomen. Hieronder ressorteren onder meer diegene :

- die gevestigd zijn of hun woonplaats hebben in een land of een gebied dat door de *Financial Action Task Force (FATF)* wordt gekwalificeerd als een land of een gebied dat niet aan de witwasbestrijding meewerkt, of ten aanzien waarvan de *Financial Action Task Force (FATF)* tegenmaatregelen of een verhoogde waakzaamheid aanbeveelt;

- die natuurlijke personen zijn die op afstand zijn geïdentificeerd aan de hand van een kopie van een bewijsstuk of

- van wie de uiteindelijke begunstigde personen zijn van wie de identiteit niet kon worden geverifieerd, en/of van wie de geboorteplaats en -datum niet kon worden geïdentificeerd, en/of in verband met wie geen pertinente informatie kon worden verzameld over hun adres.

9. Bepalingen aangaande op afstand geïdentificeerde cliënten

9.1. Onverminderd de bepalingen van paragraaf 4.4. en van titel 10 van deze norm, stelt de beroepsbeoefenaar die een relatie aanknoopt voor natuurlijke personen-clieuten die hij op afstand heeft geïdentificeerd, procedures vast met toepassing van artikel 12, § 2, van de wet :

- die verbieden dat een zakenrelatie wordt aangeknoopt voor een op afstand geïdentificeerde cliënt, in geval er redenen bestaan om aan te nemen dat de cliënt een face-to-face contact probeert te vermijden om zijn ware identiteit gemakkelijker te

kunnen verhullen, of dat hij voornemens is verrichtingen uit te voeren die verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme;

- die, in functie van het risico, specifieke aanvullende maatregelen opleggen om de identificatiegegevens, verkregen aan de hand van het in paragraaf 4.4. van deze norm, bedoelde bewijsstuk, te kunnen staven;

- die, in functie van het risico, de verplichting opleggen om de identiteit van de cliënten die werden geïdentificeerd aan de hand van een bewijsstuk als bedoeld in paragraaf 4.4., tweede lid van deze norm, binnen een redelijke termijn te controleren aan de hand van een ander bewijsstuk als bedoeld in paragraaf 4.3. of 4.4., eerste lid van deze norm.

10. Klantenonderzoek bij zakenrelaties en occasionele verrichtingen

10.1. De beroepsbeoefenaar stelt schriftelijk criteria op die hem en, in voorkomend geval, zijn aangestelden in staat moeten stellen om atypische verrichtingen op te sporen, waaraan hij specifieke aandacht moet besteden en waarover hij het schriftelijk verslag zoals bedoeld in artikel 14, § 2, van de wet moet opstellen.

Bij het in artikel 14, § 1, tweede lid, van de wet bedoelde onderzoek van de verrichtingen en feiten, wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de kennelijke economische grondslag en legitimiteit van die verrichtingen en feiten.

10.2. De beroepsbeoefenaar wendt de nodige middelen aan en werkt passende procedures uit om, in voorkomend geval onder de verantwoordelijkheid van de in artikel 18, tweede lid, van de wet bedoelde verantwoordelijke, met toepassing van de wet, zo snel mogelijk over te gaan tot de analyse van de in artikel 14, § 2, van de wet bedoelde schriftelijke verslagen die hem conform paragraaf 10.1. van deze norm worden overgelegd, en te bepalen of die verrichtingen of feiten ter kennis moeten worden gebracht van de Cel voor financiële informatieverwerking conform de artikelen 26, 27 en 28 van de wet.

De analyse van het schriftelijke verslag en de beslissing waartoe die analyse heeft geleid met toepassing van de artikelen 26, 27 en 28 van de wet, worden bewaard op de in artikel 15, tweede lid, van de wet bedoelde wijze.

10.3. Als een beroepsbeoefenaar conform de artikelen 26, 27 of 28 van de wet aan de Cel voor financiële-informatieverwerking informatie kenbaar maakt ingevolge de vaststelling van feiten waarvan hij weet of vermoedt dat ze verband houden met het witwassen van geld of met de financiering van terrorisme, verhoogt hij de waakzaamheid in zijn zakenrelatie met de personen op wie de gemelde inlichtingen betrekking hebben.

Deze verhoogde waakzaamheid dient te worden aangehouden zolang dit, afhankelijk van de omstandigheden, nodig is ofwel om zich ervan te vergewissen dat het verdachte feit

louter een alleenstaand feit was, ofwel om eventuele nieuwe verdachte feiten vast te stellen.

In dat geval onderzoekt de beroepsbeoefenaar inzonderheid, conform artikel 14 van de wet, bijzonder aandachtig elke verrichting van, of elk feit betreffende de cliënt dat ertoe zou kunnen bijdragen de plaats te verhullen waar de gelden, waarvan vermoed wordt dat ze een illegale herkomst hebben, zich bevinden. In voorkomend geval verricht de beroepsbeoefenaar een nieuwe melding aan de Cel voor financiële-informatieverwerking conform de artikelen 26, 27 of 28 van de wet.

11. Aanwijzing en rol van de verantwoordelijke in toepassing van de wet

11.1. In toepassing van artikel 18, § 2 van de wet, stelt het revisorenkantoor zoals bedoeld in paragraaf 8 van de normen inzake de kwaliteitscontrole, goedgekeurd door de Raad op 11 april 2008, één of meer verantwoordelijke(n) aan voor de toepassing van de wet.

Deze verantwoordelijke moet een beroepsbeoefenaar, natuurlijk persoon, zijn zoals bedoeld in paragraaf 1.5. van deze norm.

Wanneer de beroepsbeoefenaar aan deze criteria niet beantwoordt, vervult hij zelf de rol van verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.

11.2. De beroepsbeoefenaar die niet voldoet aan de kwantitatieve drempel zoals vermeld in vorig paragraaf kan één of meer verantwoordelijke(n), voor de toepassing van de wet aanstellen.

Deze beroepsbeoefenaars zal periodiek onderzoeken of de aanstelling van één of meer verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet al dan niet verantwoord is in het licht van de omvang van de structuur waarbinnen hij zijn activiteiten uitoefent.

11.3. Bij aanstelling van deze verantwoordelijke dient de beroepsbeoefenaar zich ervan te vergewissen dat die persoon de passende professionele betrouwbaarheid bezit die nodig is om die functie integer te kunnen vervullen.

De conform § 1 aangewezen verantwoordelijke of verantwoordelijken moeten beschikken over de nodige kennis van het Belgische wettelijke en reglementaire kader tot voorkoming van het witwassen van geld en financiering van terrorisme en beschikbaar zijn om deze functie effectief en autonoom te kunnen uitoefenen.

11.4. De verantwoordelijke of verantwoordelijken voor de toepassing van de wet, zien er op een algemene wijze op toe dat de beroepsbeoefenaar al de verplichtingen nakomt op het vlak van de voorkoming van witwassen van geld en financiering van terrorisme, en waken er meer in het bijzonder over dat de beroepsbeoefenaar zorgt voor een ter zake passende administratieve organisatie en interne procedure- en controlematregelen

krachtens artikel 16 van de wet. Zij zijn bevoegd om alle ter zake nodige of nuttige maatregelen voor te stellen aan de effectieve leiding van de beroepsbeoefenaar, inclusief de vrijmaking van de vereiste middelen.

Zij werken inzonderheid een procedure uit, en passen die toe onder hun verantwoordelijkheid, voor de analyse van de schriftelijke verslagen die worden opgesteld conform artikel 14, § 2, van de wet, en voor de informatieverstrekking aan de Cel voor financiële-informatieverwerking conform de artikelen 26, 27 en 28 van de wet.

Zij zien toe op de opleiding en de sensibilisering van het personeel conform artikel 17 van de wet en paragraaf 12.1. van deze norm.

Zij zijn normaliter de bevoorrechte contactpersonen voor de controleoverheden zoals bedoeld in artikel 39 van de wet en voor de Cel voor financiële-informatieverwerking met betrekking tot alle vragen over de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

11.5. De verantwoordelijke of verantwoordelijken voor de toepassing van de wet stellen minstens eenmaal per jaar een activiteitenverslag op. Dit verslag moet meer bepaald toelaten om een oordeel te vormen over de administratieve organisatie, de interne controle, de inbreng van de diensten van de beroepsbeoefenaar, de voorkoming, de opleiding en sensibilisering zoals bedoeld in paragraaf 12.1. van deze norm en de behandeling van de verslagen zoals bedoeld in artikel 14 § 2 van de wet.

De beroepsbeoefenaar moet de vijf recentste activiteitenverslagen ter beschikking houden van de controleoverheden en haar die onverwijld overmaken, als deze daarom verzoeken.

12. Opleiding en sensibilisering van het personeel

12.1. De in artikel 17 van de wet bedoelde verplichte opleiding en sensibilisering met betrekking tot de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme geldt voor de personeelsleden van de beroepsbeoefenaar, die door de taken die zij verrichten voor de cliënten, of door de verrichtingen die zij uitvoeren, het risico lopen geconfronteerd te worden met pogingen tot witwassen van geld of financiering van terrorisme.

12.2. De opleiding en sensibilisering van en de geregelde informatieverstrekking aan de personeelsleden zijn er inzonderheid op gericht :

- hen te helpen de vereiste kennis te verwerven en de nodige kritische reflex te ontwikkelen om atypische verrichtingen of feiten vast te stellen;
- hen te helpen de nodige kennis van de procedures te verwerven om op passende wijze te reageren wanneer zij met dergelijke verrichtingen of feiten worden geconfronteerd;

13. Toezicht en Controle

13.1. Teneinde de controlerende overheden toe te laten de toepassing van de wet en deze norm te controleren is de beroepsbeoefenaar verplicht :

- in te gaan op elk verzoek om inlichtingen vanwege de bevoegde controleoverheid of diens afgevaardigde en dit binnen de in het verzoek gestelde termijn en vormen.
- In te gaan op elk verzoek tot organisatie van een controle in het kantoor of de kantoren van de beroepsbeoefenaar.

14. Inwerkingtreding en overgangsbepalingen

14.1. Deze norm treedt in werking op de datum voorzien in de procedures van de drie Instituten.